

Департамент освіти і науки Кіровоградської обласної державної адміністрації
Комунальний заклад «Кіровоградський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти
імені Василя Сухомлинського»

II етап олімпіади з української мови та літератури

2014/2015 навчальний рік

Українська мова

7 клас

1. Запишіть фонетичною транскрипцією подані слова.

Вогкість, вітчизняний, вокзал, автобіографія.

4б.

2. Укажіть, у якому рядку в усіх словах відбувається уподібнення приголосних.

- А) Стіл, свято, звісно, щастя, весняний
- Б) Чесно, тести, рясний, дзюрчати, хвоя
- В) Зчистити, розжарити, зшити, дочці, льотчик
- Г) Вогко, книжка, грядка, списати, низько
- Д) Слива, зняти, постіль, сонце, тиждень

1б.

3. Визначте рід іменників.

Лібрето, пальто, Сан-Франциско, висівки, адажіо, гуслі, поні, НЛО, трюмо, шимпанзе, салями, граблі, колібрі, метро, замазура, арбітр.

8б.

4. Утворіть прикметники від іменників.

Герцог, тюрк, казах, ткач, німець, шах, латиш, Новоселиця, Вінниця, Перемишль.

5б.

5. Запишіть словами позначення часу, з чотирма прикладами складіть речення.

З 10 до 18 год.; 07.06; 17.45; 08.15; 00.55; 04.35; 23.47; 24.00.

8б.

Українська література

1. Які художні засоби наявні в поданих цитатах?

- «Була зима. Ішов зелений сніг».
- «...аж розгубились в небі літаки».
- «І в довгі засніжені ночі
Нашіптує дітям казки».
- «Грає серце козацькеє,
А думка говорить».

2б.

2. Назвіть жанрові особливості повісті.

Якби тобі довелось покласти на музику слова пісень «Ой на горі да женці жнуть» і «Стоїть явір над водою», то якими б вони були за ритмом, настроєм? Які музичні інструменти довелось б тобі використати? Чи суттєво відрізнявся б музичний супровід до цих пісень? Якщо так, то чому?

4 б.

3. За мотивами однієї з вивчених вами соціально-побутових пісень складіть оповідання, намагаючись зберегти її сюжетні лінії.

12б.

Усього 44 бали

Департамент освіти і науки Кіровоградської обласної державної адміністрації
Комунальний заклад «Кіровоградський обласний інститут післядипломної педагогічної
освіти імені Василя Сухомлинського»

II етап олімпіади з української мови та літератури

2014/2015 навчальний рік

Українська мова

8 клас

1. Відредагуйте речення.

1. За весь час роботи, крім інфаркту, пільг не мав.
2. За те, що працював без халату, ветфельдшеру оголосили догану за халатність.
3. Попутній вітер швидко гнав невелику флотилію Колумба назад.
4. В поєднанні з поживним кремом і емульсіями волосся стане справжньою окрасою людини.
5. На навчання я не поїду, бо хворію серечно-сосудистою системою серця.
6. «Ранок на морі» – твір спілого художника.

6 б.

2. До поданих слів доберіть синоніми.

Загострювати; затихати; загублений; богатир; блискучий; батьківщина; талант; випростовувати; чиновник; завивати.

5 б.

3. Утворіть антонімічні пари з поданих фразеологізмів.

Дерти кирпу	хоч у рамку вправ
Жити, як сир у маслі	плутатися в хвості
Мати свій розум у голові	гнути шию
Глянути гидко	танцювати під дудку
Грати першу скрипку	перебиватися з хліба на воду

5 б.

4. Прочитайте речення, розставте розділові знаки, підкресліть члени речення, виконайте повний синтаксичний розбір речення та синтаксичний розбір виділеного словосполучення.

Зимовий вечір закуривши люльку розсипав зорі наче іскри. (В.Симоненко)

6б.

5. У чому полягає особливість правопису іменників жіночого роду III відміни в орудному відмінку? Наведіть приклади.

3б.

Українська література

8 клас

1. Напишіть твір-роздум на одну із тем:

1. «Шануй сам себе, шануватимуть і люди тебе».
2. «Хто зна багато, той мовчить. А хто порожній, той кричить» (Олексій Довгий).

12 б.

2. Чітко й лаконічно дайте відповіді на запитання.

1. За наведеним фрагментом укажіть назву твору: «Ой визволи, Боже, нас, всіх бідних невольників,/ З тяжкої неволі,/ З віри бусурманської».
2. Яка історична подія згадана в пісні «Чи не той то Хміль»?
3. Що таке алегоричний образ?
4. Дайте визначення поняття лірика. Назвіть її види.
5. До якої групи лірично-побутових пісень належать козацькі та чумацькі пісні?
6. Назвіть 6 фразеологізмів зі словом крила.

6 б.

3. Виконайте ідейно-художній аналіз ліричного твору (жанр, тема, основна думка, зображувально-виражальні засоби, віршовий розмір, вид рими).

Я люблю веселий ранок
Холодною зими,
Як на двір, на стіни, ганок
І на шлях за ворітьми
Упаде із неба промінь,
Дим пов'ється з димарів,
На току підніме гомін
Згряя галок і граків.

Школярі свої grindжолі,
З повіток подостають
І по вулиці, мов бджолі,
До сугорка загудуть.
Сніг ясним кришталем блище,
Лютий холод допіка;
Сонце вгору плине вище,
Та не гріє здалека...
Яків Щоголів

12 б.

Усього: 55 балів

Департамент освіти і науки Кіровоградської обласної державної адміністрації
Комунальний заклад «Кіровоградський обласний інститут післядипломної педагогічної
освіти імені Василя Сухомлинського»

II етап олімпіади з української мови та літератури

2014/2015 навчальний рік

Українська мова

9 клас

1. Відредагуйте речення.

1. У Вас такий стрункий ніс.
2. Нічия для нас – благоприємний результат.
3. Пам'ятайте, що дотримання правил користування газовими приладами є запорукою нещасних випадків.
4. В кінці базару, біля господарського магазину продаються соснові ялинки.
5. Шановні покупці! Доставка овочів додому – скоротить ваш час.
6. Годинники на ремонт приймаються щодня, крім неділі, понеділка, п'ятниці та суботи.

6 б.

2. Наведіть приклади і визначте особливості правопису відмінкових закінчень іменників чоловічого роду II відміни твердої та мішаної груп у давальному відмінку. Навіщо це треба знати?

4 б.

3. Поясніть значення слів.

1. Хоральний, хоровий.
2. Професійний, професіональний.
3. Контингент, континент.
4. Діалектний, діалектичний.

4 б.

4. Поясніть значення наведених фразеологізмів. До кожного з них доберіть по два синоніми-фраземи.

Викинути з голови; крізь землю провалитися; кинути на зуб; жижки трусяться.

8 б.

5. Прочитайте речення, розставте розділові знаки, підкресліть члени речення, виконайте повний синтаксичний розбір речення (загальна характеристика речення, побудова структурної схеми речення, загальна характеристика компонентів складного речення як формально простих) та синтаксичний розбір виділеного словосполучення.

А люди все *лан засівали* на хліб на розраду на мир і нищили кривди навали щоб зватися знову людьми (В. Крищенко).

8 б.

Українська література

9 клас

1. Напишіть твір-роздум на одну з тем:

1. «Духовність як етична досконалість людини» (за творчістю Григорія Сковороди).
2. «Не поспішай своє сказати слово, якщо воно не визріло в тобі» (Олексій Довгий).
3. «Духовні зерна» Біблії».

12 б.

2. Чітко й лаконічно дайте відповіді на запитання та виконайте завдання.

1. Історична повість – це ...
2. Визначте жанрові особливості твору «Бондарівна».
3. Назвіть найдавніші книги Київської Русі.
4. Назвіть етап весілля, під час якого виконували таку пісню:

А де теє гілечко вилося?

Та вилося гілечко в бору,

Та привезли бояри до двору.

Вийшли дружечки, узяли,

У нову світленьку внесли ...

4б.

3. Поясніть крилатий біблійний вислів «вавилонське стовпотворіння» і наведіть приклад його застосування в повсякденному житті.

3 б.

4. Виконайте ідейно-художній аналіз ліричного твору (жанр, тема, основна думка, зображувально-виражальні засоби, віршовий розмір, вид рими).

Три слова просять тільки підібрати,
Щоб королеву-зиму описати...
Ну, що ж, три слова — просто, це можливо.
Зима — це казка, чарівниця, диво!
У трьох словах всього не передати,
То, може, ще три слова підібрати?
Зима на різну дивину багата,
Морозна, білосніжна і крилата.
От ще три слова, та й цього замало,
Бо сонце промінці свої послало.

Зима враз стала гарна, промениста,
Холодна, чиста, світла і барвиста...
В снігах аж сотні вогників заграло,
Довкілля зразу кольорове стало.
Бездонне чисте небо засиніло
І на душі відразу заясніло...
І сонечко зійде, все зацвіте барвисто,
Казково спалахне й засяє урочисто.
Красу ж не важко передати в слові,
Бо слів багато є у нашій рідній мові.

(Н. Красоткіна)

12 б.

Усього: 61 бал

Департамент освіти і науки Кіровоградської обласної державної адміністрації
Комунальний заклад «Кіровоградський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти імені Василя Сухомлинського»

II етап олімпіади з української мови та літератури

2014/2015 навчальний рік

Українська мова

10 клас

1. Відредагуйте речення.

1. А от наші меблярі представлені лише двоохярусним ліжком.
2. Пане Кравченко! Висилаю Вам протокол загальних зборів. Доповідачі прикладаються.
3. Нам треба навести суворий розпорядок із дрібними крадіжками концентрованих кормів.
4. Увага! Завтра відбудеться виставка-розпродаж самодіяльних місцевих художників.
5. Шановні відпочиваючі! Товари в купальних костюмах не відпускаються.
6. Громадяни, що ухиляються від ветеринарної обробки, будуть притягнуті до відповідальності.

6 б.

2. Запишіть правильно словосполучення.

Наступаюче свято; існуючі методи; узагальнюючі слова; завідуючий відділом; діючий закон; пояснююча записка; молода дівчина; на честь ювілею; говорив біля години; заслуговує увагу; прийняти належні міри; відношення між учнями.

6 б.

3. Установіть відповідність. З'ясуйте, на які відношення в кожному з речень указує прийменник *в* (*у*).

1. Устя любила веселе, приспівувала стиха і стукала каблучками в такт (М. Коцюбинський).	А. Просторові відношення
2. Він в'їхав у вузьке міжгір'я (М. Коцюбинський).	Б. Об'єктні відношення
3. Човни були перероблені в форми акул (М. Коцюбинський).	В. Часові відношення
4. Іван кинувся в бійку. Не пам'ятав, що робить. Щось підняло його (М. Коцюбинський).	Г. Кількісні відношення
5. Спека, як у червні, аж голова болить од жароти (М. Коцюбинський).	Д. Означально-обставинні відношення
6. У ногах чулася міць, у руках сила (М. Коцюбинський).	
7. Тут ростуть цілі ліси кактусів, що вищі од чоловіка разів у три (М. Коцюбинський).	
8. Вони вговорювали Гната	

помиритися з жінкою та жити з нею в злагоді (М. Коцюбинський).

1	2	3	4	5	6	7	8

4 б.

4. Доберіть по два синоніми до поданих фразеологізмів.

1. Танцювати під чинось дудку.
2. Нагріти руки.
3. Здійняти галас.
4. Удаватися в сум.

4 б.

5. Прочитайте речення, розставте розділові знаки, підкресліть члени речення, виконайте повний синтаксичний розбір речення (загальна характеристика речення, побудова структурної схеми речення, загальна характеристика компонентів складного речення як формально простих) та синтаксичний розбір виділеного словосполучення.

Мені здається може я не знаю було і буде так у всі часи любов як сонце світу відкриває безмежну *велич* людської *краси* (В. Симоненко).

8 б.

Українська література

1. Напишіть твір на одну з тем:

1. «Україно моя, мені в світі нічого не треба, Тільки голос твій чути і ніжність твою берегти» (А.Малишко).
2. «Наполеглива праця все перемагає».

12б.

2. Чітко й лаконічно дайте відповіді на запитання та виконайте завдання.

1. Хто з письменників назвав Івана Нечуя-Левицького «всеобіймаючим оком України», указуючи на масштабність його творчості?
2. Дайте визначення жанру твору, який мав першу назву «Пропаща сила». Укажіть ім'я автора.
3. Назвіть корифеїв українського театру II пол. XIX ст. (не менше 4 осіб).
4. Соціально-побутова повість – це ...
5. Соціально-психологічний роман – це ...

5б.

3. Майстрами комедійного жанру у світовій літературі вважають Лопе де Вегу, Кальдерона де ла Барку, Вільяма Шекспіра, Мольєра, продовжте цей ряд іменами українських письменників.

4б.

4. Назвіть засоби комічного у повісті Івана Нечуя-Левицького «Кайдашева сім'я». Поясніть їхню роль.

4 б.

5. Виконайте ідейно-художній аналіз поезії Володимира Сосюри (жанр, тема, основна думка, зображувально-виражальні засоби, віршовий розмір, вид рими).

Перший сніг

Падав сніг, ласкавий і лапятий,
обнімав нас, крилами немов...
І хотілось вічно так стояти...
Перший сніг і першая любов.

Як співала кров у юних жилах!..
Вечір той весну в серця нам ніс...
На щоках твоїх, до болю милих,
я губами пив алмази сліз...

Ми стояли. Падав сніг без звуку.
Твої очі зорями цвіли...
І в руках моїх кохані руки
ніжними й покірними були.

Білі квіти розсипало небо,
і співала в жилах юна кров...
Ми мовчали... Слів було не треба.
Перший сніг і першая любов.

8 б.

Усього: 61 бал

Департамент освіти і науки Кіровоградської обласної державної адміністрації
Комунальний заклад «Кіровоградський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти
імені Василя Сухомлинського»

II етап олімпіади з української мови та літератури

2014/2015 навчальний рік

Українська мова

11 клас

1. Відредагуйте речення.

1. Дорогі матусі! Запрошуємо Вас на 8 березня, яке відбудеться 6. 03. 2013 року о 16 год.
2. Профоргам відділень до 25 грудня на отримання новорічних подарунків подати в робочий комітет господарства списки батьків дошкільного віку і до п'ятого класу.
3. Прохання до мешканців будинку, що живуть на верхньому поверсі, бути о 18 годині вдома, оскільки жильців будемо підключати до теплотраси.
4. До відома замовників! Завужування і розширення халяв у жінок виконується в майстерні по ремонту взуття № 14. Дирекція.
5. Для покращення роботи ми членів профспілкової групи порозкидали по території участка.
6. Ми написали директору, і він подякував нас за старанну працю й за те, що ми навчаємося іноземним мовам. **6 б.**

2. Підкресліть фразеологізми в реченнях. З'ясуйте їх значення й походження.

1. Ще попереду в тебе твоя пісня пісень, та, що душу любити навчила (*Н. Клименко*).
2. А я гортаю сторінки газет, читаю лаконічні некрологи і в безконечній суеті сует не жду над часом влади й перемоги (*М. Луків*).
3. Не виведе новітній нас Мойсей на інші ясні зорі й тихі води (*І. Жиленко*).
4. Вбивають слово, як вбивають людину. Вмиваючи руки, судять до страти (*Л. Герасимчук*). **8 б.**

3. Відредагуйте словосполучення.

Головнокомандуючий Збройними силами України; плодотворна діяльність; прийти до висновку; обдати кип'ятком; закрити двері на замок; будувати громадське суспільство; з'явилася вільна вакансія; прийняти присягу. **4б.**

4. Виконайте завдання.

1. Доберіть п'ять власне українських слів-іменників до лексеми **світло** зі спільним етимологічним коренем. **2 б.**
2. Замініть іншомовні слова власне українськими.
Фонтан, гімнастика, тираж, фактор, фотографія, бібліотека, форма, масштаб, прогрес, бутерброд. **5 б.**
3. Чому слова **контратака** і **контр-адмірал** мають різне написання? **2 б.**
4. Поясніть значення лексем **талан** і **талант**. Як називають такі слова? **2 б.**
5. Поясніть значення слів: **теза, аргумент, приклад**. **3 б.**

6. Назвіть п'ятьох відомих українських мовознавців.

2 б.

5. Прочитайте речення, розставте розділові знаки, підкресліть члени речення, виконайте повний синтаксичний розбір речення (загальна характеристика речення, побудова структурної схеми речення, загальна характеристика компонентів складного речення як формально простих) та синтаксичний розбір виділеного словосполучення.

Ми українці нація яка *споконвіку прагне* багато знати а це утверджує нашу віру що вічно будемо на цій землі (*М. Рильський*).

8 б.

Українська література

11 клас

1. Напишіть твір-роздум на одну з тем:

1. «Убого стало в душах і серцях, якщо зневажена духовності основа» (Олексій Довгий).
2. «Я був не я ...»: трагедія особистості П. Тичини».

12 б.

2. Чітко і лаконічно дайте відповіді на запитання та виконайте завдання.

1. Укажіть поняття, що випадає з логічного ряду: гумореска, сарказм, шарж, усмішка, фейлетон, байка, анекдот. Поясніть свій вибір.
2. Назвіть характерні ознаки жанру «поема в прозі». Наведіть приклад твору цього жанру.
3. Назвіть п'ять літературних організацій (угруповань) 20-х років ХХ ст.
4. Яку ідейну позицію обстоював Микола Хвильовий у літературній дискусії 1925-1928 років?
5. Назвіть ознаки модернізму в новелі «Я (Романтика)» Миколи Хвильового.

5 б.

3. Прокоментуйте композицію й сюжет новели «Сойчине крило» І.Франка.

4 б.

4. Поясніть терміни «авангард», «футуризм», «деструкція».

3б.

5. Виконайте ідейно-художній аналіз поезії Дмитра Луценка (жанр, тема, основна думка, зображувально-виражальні засоби, віршовий розмір, вид рими).

Шумлять сніги

Шумлять сніги,
Шумлять сніги,
Путі-дороги замітають.
В обіймах білої пурги
Сади безмовно розквітають.
І я мовчу,
І я мовчу,
Дивлюсь з тривоогою на небо.
Крізь сонну паморозь лечу,
Крізь сонну паморозь лечу
На крилах юності до тебе.

В імлі ночей,
В імлі ночей,
У срібнім вихорі пороші
Твоїх задумливих очей,
Твоїх задумливих очей
Палають вогники хороші.
А навкруги,
А навкруги
Сади безмовно розквітають.
Шумлять розвихрені сніги,
Шумлять розвихрені сніги,
Путі-дороги замітають.

8 б.

Усього: 74 бали